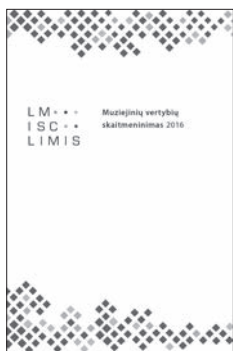
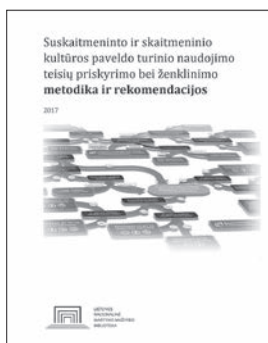

SKAITMENINIMO BIBLIOTEKA. NAUJI LEIDINIAI

Muziejinių vertybių skaitmeninimas 2016. Sudarytoja Dalia Sirgedaitė, tekstų autoriai: Nijolė Bliūdžiuvienė, Rūta Mozūraitė, Danutė Mukienė, Dalia Sirgedaitė, Donatas Snarskis. – Vilnius: Lietuvos dailės muziejus, 2016. – 99, [1] p. – Tiražas 500 egz. ISBN 978-609-426-090-2.

Informacinis leidinys, skirtas muziejiniams ir kitų atminties institucijų specialistams, dirbantiems kultūros paveldo objektų skaitmeninimo srityje. Jame pristatoma: Nacionalinės informacijos standartų organizacijos (angl. *The National Information Standards Organization, NISO*) bei Muziejaus ir bibliotekos paslaugų instituto (angl. *The Institute of Museum and Library Services, IMLS*) parengtų gairių apžvalga, supažindinanti su skaitmeninės kolekcijos kūrimo principais bei pagrindiniais gerosios praktikos teiginiais; Kūrybinių bendrijų (angl. *Creative Commons*) organizacijos standartizuotų intelektualinės nuosavybės teisių (autorių turtinių ir neturtinių teisių, gretutinių teisių ir pan.) pareikščių (angl. *rights statements*) apžvalga; skaitmeninių vaizdų tvarkymo bei parengimo archyvuoti dirbant su vaizdų apdorojimo programomis pagrindai; skaitmeninio turinio naudojimo Latvijos, Lenkijos ir Baltarusijos muziejuose pavyzdžiai; skaitmeninimo terminų žodynelis.

Suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros paveldo turinio naudojimo teisių priskyrimo bei ženklavimo metodika ir rekomendacijos. – Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2017. – 127 p.

Metodika paaiškina, kaip nustatyti, ar galima teisėtai skelbti skaitmeninį kultūros paveldo objektą internete ir kokie teisiniai ribojimai galioja, kokias teises galima suteikti galutiniam suskaitmeninto kultūros paveldo objekto naudotojui, kaip paženklinėti internete skelbiamą skaitmeninį kultūros paveldo objektą. Metodika gali būti taikoma ženklinant jau suskaitmenintus ir internete ar mobiliosiose programėlėse paskelbtus kultūros paveldo objektus, taip pat vykdant naujas skaitmeninio kultūros paveldo sklaidos iniciatyvas nepriklausomai nuo pasirinkto metodo ir formos. Ji taip pat naudinga ženklinant naujai sukurtą ir su kultūros paveldu susijusią medžiagą, pvz., kultūros paveldo objektų metaduomenis, fotografijas su užfiksuotais nekilnojamojo kultūros paveldo objektais, audiogidų garso įrašus.

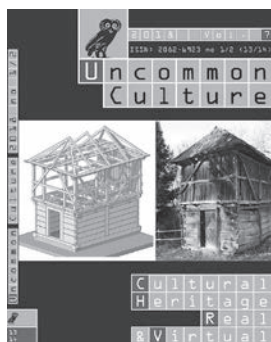
Rekomendacijos dėl Lietuvos autorių turtinių teisių galiojimo terminų skaičiavimo skaitmeninant kūrinius. – Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2017. – 10 p.

Prieš pradėdant skaitmeninti kūrinių pagal Lietuvos ir Europos Sąjungos bei tarptautinius teisės aktus, būtina gauti autorių teisių turėtojo sutikimą, o tai yra neįmanoma, jei nepavyksta nustatyti teisių turėtojo tapatybės arba jį surasti. Šią problemą iš dalies sprendžia 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/28/ES dėl tam tikro leistino nenustatytų teisių turėtojų kūrinių naudojimo, kuri nuo 2015 metų buvo įgyvendinta nacionaliniuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Tačiau nenustatytų teisių turėtojų kūrinių reguliavimas problemą išsprendžia tik iš dalies, nes pirmiausia reikia atlikti kruopščią paiešką ir kitus veiksmus, kurie reikalauja daug lėšų, laiko ir kitų išteklių. Pabrėžtina, kad kūrinių pripažinimo nenustatytų teisių turėtojų kūrinių procedūra yra nereikalinga ir neturėtų būti atliekama tais atvejais, kai skaitmenintino

kūrinio autorių turtinių teisių galiojimo terminas yra pasibaigęs. XX a. Lietuvoje autorių turtinių teisių terminų trukmė ir jų skaičiavimo taisyklės keitėsi kelis kartus. Būtinybė kiekvieną kartą gilintis, kokie autorių teisių įstatymai kokių metų galiojo ir kaip jie turėtų būti taikomi konkrečiu atveju, gali labai suvaržyti kultūros, švietimo ir mokslo įstaigose esančių kūrinių skaitmeninimą.

Šiomis rekomendacijomis siekiama išvengti būtinybės kiekvienu atveju atlikti detalų teisinį tyrimą ir atskiroms institucijoms dubliuoti viena kitos darbą aiškinantis, koks terminas galiojo konkretaus kūrinio atveju, ar terminas pasibaigęs ir pan.

Leidinių galima skaityti internete adresu: https://lnb.lt/media/public/paslaugos/nenustatytu_teisium_kuriniu_turetojais/rekomendacijos.pdf.

Uncommon Culture, vol. 7, no 1/2 (13/14) (2018): Cultural Heritage, Real & Virtual.

Šio tarptautinio kultūros paveldo objektų skaitmeninimo aktualijoms skirtą žurnalo *Uncommon Culture* numerio tema – „Kultūros paveldas, realus ir virtualus“ (angl. *Cultural Heritage, Real & Virtual*). 2018-ieji paskelbti Europos kultūros paveldo metais, todėl leidinys skirtas kultūros paveldui. Jame publikacijų autoriai apžvelgia realaus ir virtualaus kultūros paveldo santykį; skaitmeninimo įtaką bibliotekų ir muziejų vaidmeniui šiolaikiniame pasaulyje; skaitmeninimo privalumus ir trūkumus; iššūkius, tenkančius muziejams ir bibliotekoms; kaip skaitmeninimas keičia mokslininkų darbą; kaip parengti patrauklesnes parodas lankytojams; kaip dokumentuoti parodas ir išsaugoti jų vizualinę ir erdvinę aplinką; supažindina su pastaruoju metu sukurtais programiniais įrankiais, padedančiais praplėsti atminties institucijų bendravimą su lankytojais ir daug kitų įdomių temų.

Leidinių galima skaityti internete adresu: <http://uncommonculture.org/>.